

Akkusativ & Dativ

Akkusativ und Dativ

«Dem Mann» mı «den Mann» mı? Kararı fiil veya edat verir. Türkçede özne/nesne farkı çekimle belli olur; Almancada ise hâl ekleri şarttır.

Akkusativ ve dativ, fiil veya edata göre nesnenin aldığı iki temel hâldir: den Ball, dem Kind.

A1 yolunda 5/27

7 bölüm · içindekiler

~12 dk okuma

22 soruluk test

Resimli ders >

Konuyu panoya as ↗

PDF indir ↓

İpucu: Almanca bir kelimeye dokun. Türkçesi çıkar, deftere kaydedersin, sonra Panom'da quiz'le sınarsın.

Anladım

Bölüm 01

00:12

Bu ayrımı Türkçede zaten yapıyorsun

KISAYOL

Akkusativ **yalnız tek hücreyi** değiştirir: **der** → **den**. Feminin, nötr ve çoğul aynen kalır. Dativ ise dördünü de değiştirir.

«Adamı görüyorum» ile «adama yardım ediyorum» arasındaki farkı düşünmeden kuruyorsun. Kimse sana kural öğretmedi; fiil hangi eki istiyorsa onu koydun. Almanca senden **tam olarak aynı şeyi** istiyor.

Tek fark nereye yazıldığı. Türkçede ek **ismin sonuna** gider. Almancada ek yok — değişen şey **ismin önündeki artikel**.

✓ Ich sehe **den** Mann.

Adamı görüyorum. → -i hâli = Akkusativ

✓ Ich helfe **dem** Mann.

Adama yardım ediyorum. → -e hâli = Dativ

✗ Ich helfe ~~den~~ Mann.

Yanlış. «Adamı yardım ediyorum» demiş oluyorsun.

İsim aynı: **Mann**. Değişen tek harf: **den** → **dem**. Almancanın tüm hâl sistemi bu boyutta oynuyor — o yüzden gözden kaçıyor, o yüzden kulak alışınca da bir daha kaçmıyor.

SORU	HÂL	TÜRKÇE KARŞILIĞI	ÖRNEK
Wer? / Was?	Nominativ	kim? / ne? (özne)	Der Mann kommt .
Wen? / Was?	Akkusativ	kimi? / neyi? (-i hâli)	Ich sehe den Mann .
Wem?	Dativ	kime? (-e hâli)	Ich helfe dem Mann .

Cümleyi kurarken fiile bu soruyu sor. Cevabı bulduğun an artikkel de belli olur.

❗ Türkçe köprüsü işini görecektir ama **%100 değil**. Kırıldığı yerleri son bölümde tek tek yazdım — orayı atlama.

Bölüm 02

00:55

Kahraman tablo — kaydedeceğin tek şey bu

Aşağıdaki tablo Almanca hâl sisteminin tamamı. Uzun görünüyor ama içinde **sadece dört biçim** var: **-r • -n • -m • -e**. Bir kez oturttuğunda **ein • kein • mein • dein • dieser** hepsi aynı ekleri alıyor.

KELİME	NOMİNATİV (KİM?)	AKKUSATİV (KİMİ?)	DATİV (KİME?)
der Mann — maskulin	der Mann	den Mann	dem Mann
die Frau — feminin	die Frau	die Frau	der Frau
das Kind — neutrum	das Kind	das Kind	dem Kind
die Kinder — çoğul	die Kinder	die Kinder	den Kindern
ein Mann	ein Mann	einen Mann	einem Mann
eine Frau	eine Frau	eine Frau	einer Frau
ein Kind	ein Kind	ein Kind	einem Kind
kein Bruder	kein Bruder	keinen Bruder	keinem Bruder

KELİME	NOMİNATİV (KİM?)	AKKUSATİV (KİMİ?)	DATİV (KİME?)
keine Kinder — çoğul	keine Kinder	keine Kinder	keinen Kindern
mein Vater	mein Vater	meinen Vater	meinem Vater
meine Mutter	meine Mutter	meine Mutter	meiner Mutter
mein Auto	mein Auto	mein Auto	meinem Auto
meine Eltern — çoğul	meine Eltern	meine Eltern	meinen Eltern
dieser Mann	dieser Mann	diesen Mann	diesem Mann
diese Frau	diese Frau	diese Frau	dieser Frau
dieses Buch	dieses Buch	dieses Buch	diesem Buch

Kalın harfler değişen yeri gösteriyor. **meine Eltern** satırındaki Dativ'e dikkat: sonuna ayrıca *-n* gelmedi, çünkü kelime zaten *-n* ile bitiyor.

Zamirler ayrı bir konu değil — **aynı tablonun kısa hâli**. Türkçedeki «ben · beni · bana» sırasını düşün, birebir oturur.

NOMİNATİV	AKKUSATİV (-İ)	DATİV (-E)	TÜRKÇE
ich	mich	mir	ben · beni · bana
du	dich	dir	sen · seni · sana
er	ihn	ihm	o (eril) · onu · ona
sie	sie	ihr	o (dişil) · onu · ona
es	es	ihm	o (nötr) · onu · ona

NOMİNATİV	AKKUSATİV (-İ)	DATİV (-E)	TÜRKÇE
wir	uns	uns	biz · bizi · bize
ihr	euch	euch	siz · sizi · size
sie	sie	ihnen	onlar · onları · onlara
Sie	Sie	Ihnen	siz (resmî) — hep büyük harf

ihr iki yerde birden görünüyor: «siz» anlamında özne, bir de «ona (dişil)» anlamında Dativ. Karıştırmamanın yolu fiile bakmak — **ihr kommt** (siz geliyorsunuz) · **ich helfe ihr** (ona yardım ediyorum).

Bölüm 03

01:50

Ezberleme — neyin DEĞİŞMEDİĞİNE bak

Tabloyu satır satır ezberlemeye çalışmak boşa emek. On iki hücrenin sadece beşi hareket ediyor. Kalanı olduğu gibi duruyor.

Akkusativ'in tek kuralı var: yalnızca maskulin değişir. **der** → **den**. Feminin, neutrum ve çoğul kılını kıpırdatmaz.

✓ Ich kaufe **den** Tisch.

Masayı alıyorum. → maskulin: der değişti

✓ Ich kaufe **die** Lampe.

Lambayı alıyorum. → feminin: aynı kaldı

✓ Ich kaufe **das** Buch.

Kitabı alıyorum. → neutrum: aynı kaldı

Yani Akkusativ'de yapman gereken tek iş: kelime **der** ise **den** demek. Dativ'de ise **dördü de** değişiyor ve iki klasik tuzağı var.

TUZAK 01

«der» gördün diye maskulin sanma

✓ Ich helfe **der** Frau.

Kadına yardım ediyorum. → der = feminin Dativ

✗ Ich helfe ~~dem~~ Frau.

Yanlış. «dem» maskulin ve neutrum içindir.

die Frau Dativ'de **der Frau** olur. Aynı **der** hem maskulin Nominativ hem feminin Dativ. Almandada bu tür çakışmalar normaldir — biçim değil, **cümledeki görev** belirler.

Ayırt etme yolu tek soru: *Wem?* Cümlede «kime» varsa **der Frau** Dativ'dir. «Kim» varsa Nominativ'dir: **Der Mann kommt.**

TUZAK 02

Çoğul Dativ'de iki iş birden yaparsın

✓ Ich spiele mit **den** Kindern.

Çocuklarla oynuyorum. → artikel den + isme -n

✗ Ich spiele mit ~~den~~ Kinder.

Yarım kalmış. İsim de -n almalı.

Çoğul Dativ, yukarıdaki tabloda artikelin yanında **ismin de değiştiği** yer: **die Kinder** → **den Kindern**, **die Männer** → **den Männern**, **die Bücher** → **den Büchern**.

İstisnası var: çoğulu zaten -n ile ya da -s ile biten kelimelere hiçbir şey eklenmez. Kural «hep -n ekle» değil, «sonu -n ile bitsin».

✓ Ich fahre mit **den Autos**.

Arabalarla gidiyorum. → -s ile bitiyor, ek yok

✓ Ich spreche mit **den Frauen**.

Kadınlarla konuşuyorum. → zaten -n ile bitiyor

① Dürüst olalım: ismin ek aldığı tek yer bu değil. *n-çekimli* denen küçük bir maskulin grup tekilde de ek alır — **der Student** → **Ich helfe dem Studenten**. • **Ich sehe den Studenten**. Aynısı **der Junge** • **der Kollege** • **der Nachbar** • **der Mensch** için de geçerli. Sayıları az, ayrı bir konu — ama «isim hiç değişmez» diye ezberleme.

Bölüm 04

02:45

Kararı fiil verir — Dativ isteyen fiiller

Almanca fiillerin büyük çoğunluğu Akkusativ ister. Ama **sayılı bir grup** ısrarla Dativ ister ve tam da bunlar günlük dilde en çok kullanılanlar. Bu listeyi bilmek, hâl konusunun yarısını halleder.

Fiil	ANLAM	ÖRNEK
helfen	yardım etmek	Ich helfe dir .
danken	teşekkür etmek	Ich danke dem Lehrer .
gefallen	hoşuna gitmek	Das Bild gefällt mir .
gehören	ait olmak	Das Auto gehört meinem Bruder .
antworten	cevap vermek	Antworte mir bitte .
passen	uymak (beden , saat)	Die Hose passt mir nicht .
schmecken	tadı hoşuna gitmek	Der Kaffee schmeckt mir .
folgen	takip etmek	Der Hund folgt dem Kind .
glauben	inanmak (kişiye)	Ich glaube dir nicht .
Fiil	ANLAM	ÖRNEK
vertrauen	güvenmek	Ich vertraue meiner Freundin .
gratulieren	tebrik etmek	Wir gratulieren dir .
zuhören	dinlemek	Hör mir zu .
wehtun	acımak , ağrımak	Mein Kopf tut mir weh .
fehlen	eksik olmak , özlenmek	Du fehlst mir .
schaden	zarar vermek	Rauchen schadet der Gesundheit .
ähneln	benzemek	Er ähnelt seinem Vater .
begegnen	rastlamak	Ich bin ihm gestern begegnet .
gehörchen	söz dinlemek	Das Kind gehorcht seiner Mutter .

Ortak yan şü: Dativ'deki taraf çoğunlukla **bir kişi** — yardımın, teşekkürün, cevabın, güvenin gittiğı kişi. Ama tabloda bunun dışına çıkan satırlar da var: **gefallen** • **schmecken** • **fehlen** • **wehtun** fiillerinde kişi bir şey yapmıyor, olan bitene *maruz kalıyor*; **schaden** gibi bazılarında Dativ hiç kişi bile değil (**der Gesundheit**). Yani bu bir kural değil, listeyi hatırlamana yarayan bir sezgi.

Bazı fiiller ise **iki nesne birden** alır: biri kime (Dativ), biri neyi (Akkusativ). **geben** • **schenken** • **zeigen** • **schicken** • **erklären** • **bringen** • **kaufen** • **empfehlen** hep böyle çalışır.

✓ **Ich gebe dem Mann das Buch.**

Adama kitabı veriyorum. → önce kime, sonra neyi

✓ **Er zeigt seiner Schwester die Fotos.**

Kız kardeşine fotoğrafları gösteriyor.

❶ İki isim varken sıra sabittir: **Dativ önce, Akkusativ sonra**. Ama araya bir zamir girdiğinde bu sıra bozulur — bir sonraki bölüm tam olarak bunu anlatıyor.

Bölüm 05

03:45

Kimse bunu söylemedi: zamir girince sıra tersine döner

Derslerde «önce Dativ, sonra Akkusativ» diye ezberletilir ve orada bırakılır. Oysa bu kural yalnızca **iki taraf da isimken** geçerli. Zamir devreye girdiğinde sıra değişir — ve Almanların kulağı bunu anında yakalar.

İMZA KURAL

Zamir hep öne geçer, iki zamir varsa Akkusativ başa

✓ Ich gebe **dem Mann** das Buch.

İki isim → Dativ önce. Adama kitabı veriyorum.

✓ Ich gebe **ihm** das Buch.

Dativ zamir → yine önde. Ona kitabı veriyorum.

✓ Ich gebe **es** dem Mann.

Akkusativ zamir → İSMİN ÖNÜNE geçti. Onu adama veriyorum.

✓ Ich gebe **es** ihm.

İki zamir → Akkusativ başta. Onu ona veriyorum.

✗ Ich gebe ~~ihm~~ ~~es~~.

Yanlış. İki zamir varken Dativ öne geçemez.

Kuralı iki cümleye sığdırırsan: **zamir ismin önüne geçer; iki zamir varsa Akkusativ önce gelir.** Bu kadar. Hâller değişmiyor, sadece yerleri değişiyor.

Bunu doğru kullanmaya başladığın gün konuşman «ders kitabı Almancası» olmaktan çıkar. Çünkü kitaplar hep **Ich gebe dem Mann das Buch** yazar; günlük hayatta insanlar **Ich gebe es ihm** der.

① Not: bu sıra kuralı **geben • zeigen • schicken • erklären • bringen • schenken** gibi çift nesneli fiillerde çalışır. Tek nesneli fiillerde ortada sıralanacak bir şey yok.

Bölüm 06

04:40

Kararı edat da verir — ve üç grup var

Cümlede edat varsa hâli fiil değil **edat** belirler. Edatlar üçe ayrılır: hep Akkusativ isteyenler, hep Dativ isteyenler, ve duruma göre değişenler.

EDAT	HÂL	ANLAM	ÖRNEK
durch	Akkusativ	içinden , arasından	Wir gehen durch den Park .
für	Akkusativ	için	Das ist für meinen Vater .
gegen	Akkusativ	karşı , -e doğru	Ich bin gegen diesen Plan .
ohne	Akkusativ	olmadan	Ohne dich gehe ich nicht .
um	Akkusativ	etrafında , saat	Wir sitzen um den Tisch .
bis	Akkusativ	kadar	Bis nächsten Montag .
aus	Dativ	içinden , -den (menşe)	Ich komme aus der Türkei .

EDAT	HÂL	ANLAM	ÖRNEK
bei	Dativ	yanında , nezdinde	Ich wohne bei meiner Tante .
mit	Dativ	ile	Ich fahre mit dem Bus .
nach	Dativ	sonra , -e (şehir/ülke)	Nach der Arbeit gehe ich nach Hause .
seit	Dativ	-den beri	Ich lerne seit einem Jahr Deutsch .
von	Dativ	-den , -in	Das ist ein Geschenk von meiner Mutter .
zu	Dativ	-e (kişi/kurum)	Ich gehe zu meiner Schwester .
gegenüber	Dativ	karşısında	Die Bank ist gegenüber dem Bahnhof .

Bu edatlarda düşünmek yok — **mit** gördüğün her yerde Dativ, **für** gördüğün her yerde Akkusativ. Fiilin ne istediği burada hiç sorulmaz.

Üçüncü grup dokuz tanedir ve adı **Wechselpräpositionen** — «değişken edatlar». Bunlarda hâli tek bir soru belirler: **wohin?** (nereye — hareket var) → Akkusativ · **wo?** (nerede — hareket yok) → Dativ.

EDAT	WOHİN? → AKKUSATİV (HAREKET)	WO? → DATİV (DURUM)
an	Ich hänge das Bild an die Wand .	Das Bild hängt an der Wand .
auf	Ich lege das Buch auf den Tisch .	Das Buch liegt auf dem Tisch .
in	Ich gehe in die Küche .	Ich bin in der Küche .
hinter	Er stellt das Fahrrad hinter das Haus .	Das Fahrrad steht hinter dem Haus .
neben	Setz dich neben mich .	Er sitzt neben mir .

EDAT	WOHİN? → AKKUSATİV (HAREKET)	WO? → DATİV (DURUM)
über	Ich hänge die Lampe über den Tisch .	Die Lampe hängt über dem Tisch .
unter	Die Katze läuft unter das Bett .	Die Katze schläft unter dem Bett .
vor	Ich stelle den Stuhl vor das Fenster .	Der Stuhl steht vor dem Fenster .
zwischen	Ich setze mich zwischen die Kinder .	Ich sitze zwischen den Kindern .

TUZAK 03

«hareket var mı» sorusunu sorma — fiil çiftine bak

Konuşurken «şu an hareket var mı» diye düşünmeye vaktin yok. Almancanın kendi çözümü var: bu edatlarla gelen fiiller **çiftler hâlinde** yaşar. Biri hareketi, öteki durumu anlatır. Fiili seçtiğin an hâl kendiliğinden gelir.

HAREKET FİİLİ → AKKUSATİV	DURUM FİİLİ → DATİV	ÇİFT HÂLİNDE ÖRNEK
stellen — dik koymak	stehen — dik durmak	Ich stelle die Flasche auf den Tisch . / Die Flasche steht auf dem Tisch .
legen — yatık koymak	liegen — yatık durmak	Ich lege das Handy auf das Bett . / Das Handy liegt auf dem Bett .
setzen — oturtmak	sitzen — oturmak	Ich setze mich auf den Stuhl . / Ich sitze auf dem Stuhl .
hängen — asmak	hängen — asılı olmak	Ich hänge den Mantel in den Schrank . / Der Mantel hängt im Schrank .
stecken — sokmak	stecken — içinde olmak	Ich stecke den Schlüssel in die Tasche . / Der Schlüssel steckt in der Tasche .

hängen tuhaf olanı: mastarı aynı, ama çekimi ayrıştırıyor. Asma anlamındakiler düzenli (**hängte** · **hat gehängt**), asılı durma anlamındakiler düzensiz (**hing** · **hat gehangen**).

Son bir pratik: edat ve artikel çok sık **kaynaşır**. Bunları ayrı ayrı söylemek yanlış değil ama kimse öyle konuşmaz.

AÇIK BİÇİM	KAYNAŞMIŞ	ÖRNEK
in dem	im	Ich bin im Kino .
in das	ins	Ich gehe ins Kino .
an dem	am	Wir sind am Bahnhof .
an das	ans	Wir fahren ans Meer .
zu dem	zum	Ich gehe zum Arzt .

AÇIK BIÇİM	KAYNAŞMIŞ	ÖRNEK
zu der	zur	Ich gehe zur Schule .
bei dem	beim	Ich bin beim Arzt .
von dem	vom	Ich komme vom Markt .
für das	fürs	Danke fürs Essen .
um das	ums	Es geht ums Geld .

Kaynaşma **zorunlu değil**: artikeli özellikle vurguluyorsan açık bırakırsın. **In dem Restaurant will ich nicht essen.** = «O restoranda yemek istemiyorum» — belirli bir restoranı işaret ediyorsun. **fürs • ums • aufs • durchs** ise daha çok günlük dilde ve kalıplarda geçer.

Bölüm 07

05:50

Köprünün kırıldığı yer — ve defterine ne yazacaksın

Baştaki köprü işini görüyor: Türkçe **-i** genelde Akkusativ, **-e** genelde Dativ. Ama **genelde**. Bir avuç fiilde ikisi ters düşer ve bunları kural sanıp genelleştirirsen sürekli yanılırsın.

ALMANCA	HÂL	TÜRKÇESİ	NEDEN TUZAK
Ich frage dich .	Akkusativ	Sana soruyorum .	Türkçe -e diyor , Almanca -i istiyor
Ich folge dir .	Dativ	Seni takip ediyorum .	Türkçe -i diyor , Almanca -e istiyor
Ich gratuliere dir .	Dativ	Seni tebrik ediyorum .	Türkçe -i , Almanca -e
Ich höre dir zu .	Dativ	Seni dinliyorum .	Türkçe -i , Almanca -e
Ich unterstütze dich .	Akkusativ	Sana destek oluyorum .	Türkçe -e , Almanca -i
Du fehlst mir .	Dativ	Seni özledim .	Özne bile değişiyor : özlenen «du» özne , özleyen sen Dativ'sin
Das gefällt mir .	Dativ	Bunu beğendim .	Almancada özne «das» , sen Dativ'sin

Bu yedi cümleyi kural olarak değil, **kalıp** olarak ezberle. Sayıları az; bir haftada oturur.

Geri kalan her şey için işleyen bir pratik var: **Dativ fiilleri sayılıdır**. Sözlükte kırk kadar var, günlük dilde yukarıdaki on sekizi zor geçer. Onları öğren, kalan her fiilde varsayılanın Akkusativ olsun.

- ① Bu bir kısayol, kanun değil. Yüzde yüz değil ama günlük konuşmada seni neredeyse hiç yanıltmaz — ve emin olmadığında sözlük fiilin yanına hâli zaten yazar: **helfen +D, sehen +A**.

Kelime defterin bu konuda tek belirleyici şey. Fiili yalın yazdığın sürece her cümlede hesap yaparsın.

- Yanlış kayıt: **helfen** = yardım etmek
- Doğru kayıt: **helfen + Dativ** = yardım etmek — **Ich helfe meiner Mutter.**
- Yanlış kayıt: **Tisch** = masa
- Doğru kayıt: **der Tisch** = masa — **Ich stelle das Glas auf den Tisch.**

Üç kutulu kayıt: **fiil + hâl + kendi hayatından bir cümle**. Örnek cümle senin olsun; kitaptan alınan cümle akılda kalmaz, kendi annenden bahseden cümle kalır.

- Bugün: yukarıdaki 18 Dativ fiilinden **5 tanesini** seç, her birine kendi hayatından bir cümle yaz.
- Bu hafta: konuştuğun her cümlede sadece **maskulin** kelimeleri kontrol et — Akkusativ’de değişen tek şey o.
- Gelecek hafta: **wohin / wo** çiftlerini uygula. Odadaki beş eşya için ikişer cümle kur: nereye koydun, nerede duruyor.

- ① Hâller «çalışılarak» değil, **tekrar tekrar duyularak** oturur. Tabloyu bir kez anla, sonra kapat; asıl iş konuşurken oluyor.

İPUÇLARI

Testten önce bunları bil

Konunun çekirdeği üç satırda, altında Türkçeden çevirirken en sık düşülen yerler.

01

Değişen tek hücreyi bul

02

Kararı isim değil,
önündeki şey verir

03

Değişken edatta
soruyu sor

Akkusativ tabloda yalnız bir şeyi değiştirir: **der → den**.
Feminin, nötr ve çoğul aynen kalır. Dativ ise dördünü de değiştirir.

der → den • die → die • das
→ das

Hâli fiil ya da edat seçer.
Dativ isteyen fiiller sayılıdır
— günlük dilde on sekizi
geçmez; geri kalan
her fiilde varsayılanın
Akkusativ olsun.

helfen +D • sehen +A • mit
+D • für +A

Dokuz edat iki yüzlü.
Wohin? (varış noktası) varsa
Akkusativ, *wo?* (konum)
varsa Dativ. Fiil çiftine bak:
koymak/gitmek mi,
durmak/olmak mı.

auf den Tisch (wohin?) • auf
dem Tisch (wo?)

✗ ~~Ich helfe den Mann.~~

✓ Ich helfe dem Mann.

helfen Dativ ister. «Adamı yardım ediyorum»
 demiş oluyorsun.

✗ ~~Ich frage dem Lehrer.~~

✓ Ich frage den Lehrer.

Türkçe «öğretmene» diyor ama **fragen**
Akkusativ ister. Köprünün kırıldığı yer
tam burası.

✗ ~~mit den Kinder~~

✓ mit den Kindern

Çoğul Dativ'de **iki** iş yaparsın: artikel **den**
 olur ve ismin sonuna *-n* gelir.

✗ ~~Ich gehe in dem Kino.~~

✓ Ich gehe ins Kino.

gehen varış noktası sorar → *wohin?* →
Akkusativ. **in dem** konumdur, gitmek değil.

Bölüm 08 DİZ

Cümleyi kendin diz

Kelimelere dokun, doğru sırayla yerleştir. Almancanın en zor kısmı burası — ve
seçenek şıkkı yok, cümleyi **sen** kuruyorsun.

KELİMELERE DOKUN

KELİMELERE DOKUN

KELİMELERE DOKUN

Bölüm 08

06 : 40

Kendini dene

Cevaba dokun — neden öyle olduğunu birlikte görelim.

+16

Konuyu bitir: tam testi çöz

22 soru · süreli · sınav gibi · %60 ile konu biter

NOTLARIN

Bu konuya notun

Aklında kalsın istediğin kuralı, örneği ya da soruyu yaz. Kendiliğinden kaydedilir ve Panom'da toplanır.

Notun

Örneğin: -ung ile biten her isim die.

REKLAM

728 × 250

GENAU ALMANCA — KURAL DEĞİL, ANLAŞILMA ANI.
GENAU · ÜCRETSİZ ALMANCA KÜTÜPHANESİ